

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI ZDROWIA

(NR 94)

z dnia 12 października 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Zdrowia (nr 94)

12 października 2017 r.

Komisja Zdrowia, obradująca pod przewodnictwem posła **Bartosza Arłukowicza (PO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

- pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1847),
- pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry wraz z autopoprawką (druki nr 1631 i 1631-A).

W posiedzeniu udział wzięli: **Zbigniew Król** podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Ewa Janiuk** wiceprezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, **Maciej Karaszewski** naczelnik Wydziału Świadczeń w Departamencie Świadczeń Opieki Zdrowotnej Narodowego Funduszu Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Anna Panufnik** naczelnik w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta wraz ze współpracownikami, **Marcin Szwed** prawnik Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, **Marcin Maksymiuk** ekspert Związku Powiatów Polskich, **Wioletta Witkowska** prawnik Naczelnej Izby Lekarskiej, **Wojciech Powroźnik** doradca zarządu Kancelarii Corpus Iuris.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Siedlecka-Nowak**, **Monika Żołnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Robert Durlik**, **Urszula Sęk** oraz **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł **Bartosz Arłukowicz (PO)**:

Otwieram posiedzenie Komisji Zdrowia. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw – uzasadnia Minister Zdrowia. W punkcie drugim przewiduje pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry wraz z autopoprawką – uzasadnia poseł Marek Ruciński.

Czy są uwagi odnośnie do porządku obrad? Jeśli ich nie ma, stwierdzam jego przyjęcie. Przystępujemy do jego realizacji.

Marszałek Sejmu w dniu 27 września 2017 r. skierował rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw – druk nr 1847 do Komisji Zdrowia celem pierwszego czytania. Informuję, że są opinie BAS-u odnośnie do tego projektu i zostały one wysłane do państwa posłów, dostępne na państwa iPadach. Przystępujemy do pierwszego czytania projektu ustawy z druku nr 1847. Proszę pana ministra o przedstawienie głównych założeń ustawy.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia **Zbigniew Król**:

Dziękuję, panie przewodniczący. Projektowana ustawa w swoim podstawowym zakresie dokonuje nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wprowadza również pojedyncze zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Generalnym przesłaniem do tej ustawy jest orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Przed wszystkim jest to: wyrok z dnia 16 października 2012 r., 25 listopada 2014 r. oraz Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2016 r. i 24 lipca 2013 r.

Generalnie zmiany te dotyczą przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej. Proponowane zmiany zakładają wprowadzenie nowych regulacji, zgodnie z którymi przyjęcie do domu pomocy społecznej osoby bez jej zgody, a za zgodą jej przedstawiciela ustawowego wymaga orzeczenia sądu opiekuńczego o przyjęciu do domu pomocy społecznej. Ponadto dodano obowiązek okresowego badania stanu zdrowia psychicznego takiej osoby w zakresie uzasadniającym jej pobyt w domu pomocy społecznej, przeprowadzenia go co najmniej raz na 6 miesięcy. W świetle proponowanej regulacji nie będzie możliwe skierowanie do domu opieki społecznej osoby bez jej zgody oraz stosownego orzeczenia sądu.

Celem zapewnienia odpowiedniej ochrony prawnej osób kierowanych bez ich zgody do domów opieki społecznej zmianie ulegnie dotychczasowa treść art. 48. Zgodnie z nią sąd dotychczas mógł ustanowić dla osoby, której postępowanie dotyczy bezpośrednio, adwokata lub radcę prawnego z urzędu, nawet bez złożenia wniosku, jeśli osoba ta ze względu na stan zdrowia psychicznego nie jest zdolna do złożenia wniosku, a sąd uzna udział adwokata w sprawie za potrzebny.

Ponadto dodaje się nowy przepis, zgodnie z którym dla osoby przyjmowanej do szpitala psychiatrycznego lub domu opieki społecznej bez jej zgody sąd ustanawia adwokata lub radcę prawnego z urzędu.

Z powyższymi zmianami związany jest art. 11 ustawy nowelizującej, który przewiduje maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym tej ustawy w wysokości 4,2 mln zł. W projekcie ponadto doprecyzowano regulacje o stosowaniu przymusu bezpośredniego, stanowiąc w sposób jednoznaczny o jego stosowaniu na zasadach określonych w ustawie także wobec osób wykazujących zaburzenia psychiczne w podmiocie leczniczym innym niż udzielający świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

W świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lipca 2013 r. dotyczącego przymusu bezpośredniego dokonano również odpowiedniej zmiany przedmiotowej ustawy, ponieważ znajduje się w niej zakwestionowane przez TK sformułowanie: „inne urządzenia techniczne”. W nawiązaniu do powyższego wyroku została zaproponowana odpowiednia zmiana definicji przymusu bezpośredniego w postaci unieruchomienia.

Ponadto uwzględniono konieczność przeniesienia części obecnych regulacji dotyczących stosowania przymusu bezpośredniego z aktu wykonawczego do ustawy, z uwagi na zakres spraw nim objętych. Nowe przepisy stanowią dopełnienie obecnych regulacji ustawowych, odnoszących się do zasad stosowania przymusu bezpośredniego i jego dokumentowania, oceny zasadności jego zastosowania oraz obowiązków związanych ze stosowaniem odpowiednich procedur.

Projektowana nowelizacja zakłada również uregulowanie w ustawie podstawowych kwestii w zakresie monitorowania pomieszczenia, w którym realizowany jest przymus bezpośredni w formie izolacji poprzez wskazanie osób uprawnionych do dostępu do urządzeń i zapisów z monitoringu pomieszczeń podmiotów bądź osób zobowiązanych do zapewnienia właściwego przechowywania i zabezpieczenia zapisu z monitoringu przed dostępem do niego osób nieuprawnionych oraz do zapewnienia jego usunięcia po upływie terminu przechowywania i sposobu dokumentowania czynności związanych z przechowywaniem, udostępnianiem i usuwaniem zapisu monitoringu.

Doprecyzowane zostały też przepisy określające obowiązek wyznaczania lekarzy psychiatrów uprawnionych do dokonywania oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego przez marszałka województwa, co nie będzie ukonstytuowaniem nowego obowiązku dla samorządów województw, ale wyłącznie literalnym doprecyzowaniem istniejącego obowiązku w tym zakresie.

Novum normatywnym jest wskazanie sposobu udostępniania informacji o udostępnionym przez marszałka województwa lekarzu lub lekarzach poprzez podawanie informacji do publicznej wiadomości przez zamieszczenie ich na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego.

W proponowanych przepisach określono, że zapis monitoringu zastosowanego przymusu bezpośredniego w formie izolacji przechowywane jest co najmniej 12 miesięcy, nie dłużej jednak niż 13 miesięcy od dnia jego zarejestrowania. Rozwiązanie takie we właściwym stopniu równoważyć będzie ochronę danych osobowych osób z zaburzeniami psychicznymi.

nymi z koniecznością zabezpieczenia ewentualnego materiału dowodowego w ramach kontroli sprawowanej przez sędziów. Zgodnie z projektowanym przepisem sędzia przeprowadza kontrolę zakładu psychiatrycznego co najmniej raz do roku. Takie rozwiązanie gwarantuje możliwość wglądu w zapis monitoringu przez sędziego kontrolującego dokumentację medyczną dotyczącą zastosowania tej formy przymusu bezpośredniego.

Projekt określa również zmianę przepisów ustawy w zakresie koordynacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego i obowiązku informowania o jego realizacji, wzmocnienia roli ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie realizacji narodowego programu oraz rozszerzenie i doprecyzowanie regulacji dotyczących centrów zdrowia psychicznego, a także modyfikację upoważnień ustawowych do wydawania aktów wykonawczych.

Przewiduje się zastąpienie dotychczasowego corocznego obowiązku przedkładania informacji z realizacji działań wynikających z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego za rok poprzedni, obowiązkiem informowania o realizowaniu tego programu co 2 lata, zgodnie z cyklem sprawozdawczym dla narodowego programu przewidzianym w ustawie o zdrowiu publicznym.

W projekcie proponuje się dodanie nowego art. 30b, który bezpośrednio w ustawie regulowałby kwestie dotyczące rejestru osób przyjętych do szpitala: bez zgody, bez zgody, jeżeli zgoda na pobyt została wstępnie wyrażona... następnie wyrażona lub w przypadku niezdolności do wyrażenia zgody lub w stosunku przyjęcia do szpitala psychiatrycznego.

W odniesieniu do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nowelizacja zawiera m.in. propozycję zmiany sposobu funkcjonowania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, która umożliwi funkcjonowanie w sposób zgodny z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych. Działalność gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych, szczególnie chronionych – tzw. wrażliwych – których katalog ustawodawca wyznaczył w art. 27 ust. ustawy o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach, życiu seksualnym, a także danych dotyczących orzeczeń o ukaraniu, mandatów karnych i innych wydawanych w postępowaniu sądowym bądź administracyjnym. Przepisy ustawy o ochronie danych osobowych dopuszczają możliwość przetwarzania danych wrażliwych, jeśli przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ochrony. Zatem tylko przepis zawarty w akcie normatywnym o randze ustawy może zezwolić na przetwarzanie danych wrażliwych. Ponadto przepis taki powinien jednoznacznie uchylać generalny zakaz przetwarzania tych danych, określać rodzaj danych, których dotyczy, oraz wskazywać, że przetwarzanie tych danych jest możliwe bez zgody podmiotu. Powinien również stwarzać pełną gwarancję ochrony danych, których dotyczy.

Proponuje się uchylenie przepisu dotyczącego składania corocznie Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdania z wykonania ustawy. W związku z ustawą o zdrowiu publicznym istnieje obowiązek przedkładania Sejmowi RP co 2 lata informacji o realizacji Narodowego Programu Zdrowia, który jest dokumentem ustanawianym w celu realizacji polityki zdrowia publicznego, w tym także z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do ustawy proponuje się wprowadzenie zmiany przepisu wyłączającego uprawnienie osoby zobowiązanej do poddania się leczeniu odwykowemu do złożenia wniosku o zmianę przez sąd postanowienia w przedmiocie rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Zmiana przepisów w tym zakresie jest związana z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2001 r., w którym TK stwierdził, że przepis ten jest niezgodny z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 2 i art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto uregulowano podstawowe kwestie w zakresie monitorowania pomieszczeń, w których realizowany jest przymus bezpośredni w formie izolacji, analogicznie jak w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Dokonano również zmian uwzględniających zasadę właściwego podziału materii ustawowej i podustawowej oraz postanowie-

nia obecnych przepisów wykonawczych, m.in. poprzez zmianę regulacji odnoszących się do przymusowego doprowadzenia.

Nowelizacja wyżej wymienionej ustawy obejmuje także zmianę przepisu karnego poprzez dodanie w nim przesłanki dla orzeczenia przez sąd przypadku napojów alkoholowych, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona nie zachowując ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, przewidywała lub mogła przewidzieć, że mogą one służyć lub być przeznaczone do popełnienia wykroczenia. Zmiana ta związana jest z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2015 r. Analogiczne zmiany wprowadza się do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Projekt ustawy przewiduje odpowiednie przepisy przejściowe i dostosowujące, dotyczące niektórych regulacji. Dotychczasowe akty wykonawcze proponuje się zachować w mocy do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie zmienianych upoważnień. Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o procedowanie tego projektu ustawy.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chce zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę zgłoszeń. Zamykam pierwsze czytanie.

Przystępujemy do pracy legislacyjnej. Proponuję następujący tryb procedowania: jeśli usłyszę sprzeciw z sali, będę prosił o głosowanie przy pomocy kart. Dopóki takiego sprzeciwu nie usłyszę, będziemy akceptowali poszczególne zmiany.

Czy ktoś sprzeciwia się tej propozycji? Nie słyszę. Przystępujemy do pracy.

Tytuł ustawy. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę.

Artykuł 1, zmiana pierwsza. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana druga. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana trzecia. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana czwarta. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana piąta. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana szósta. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana siódma. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana ósma. Czy ktoś wnosi uwagi? Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Robert Durlik:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przedstawiliśmy Komisji osiem poprawek o charakterze legislacyjnym i redakcyjnym. W pierwszej z nich w zmianie ósmej w art. 30b w ust. 1 proponujemy zastąpić wyrazy „stanowiska do przyjęcia” wyrazami „stanowisko odnośnie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

To poprawki redakcyjno-legislacyjne?

Legislator Robert Durlik:

Tak. To poprawka bardziej redakcyjna, ale kolejna będzie miała odrobinę merytoryczny charakter. Będziemy prosili o wyjaśnienie ze strony rządu.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Dziękuję. Czy ktoś wnosi uwagi co do propozycji Biura Legislacyjnego? Jeśli nie, to czy ktoś wnosi sprzeciw wobec zmiany ósmej wraz z uwagami Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana dziewiąta. Czy ktoś wnosi uwagi? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 10. Czy ktoś wnosi uwagi? Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Robert Durlik:

W zmianie nr 10 poprawka – nie przekazaliśmy jej Komisji, ale mamy ją sformułowaną na piśmie i prosimy o opinię Ministerstwa Zdrowia – dotyczy art. 38 ust. 3. Przepis ten w zdaniu drugim stanowi, że przedstawiciel ustawy wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby małoletniej. Chodziło o umieszczenie małoletniego w domu pomocy społecznej. Zaobserwowaliśmy, analizując proces legislacyjny, że ten przepis miał inne brzmienie w wersji

proponowanej na Komitecie Stałym i Minister Sprawiedliwości optował – przez wzgląd na przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego: art. 97 i art. 156 – aby ten przepis stanowił wyłącznie o tym, że tylko wtedy gdy w domu pomocy społecznej pozostawiamy małoletniego pozostającego pod opieką konieczne jest zezwolenie sądu opiekuńczego. Jeśli małoletni pozostaje pod władzą rodzicielską i jest zgoda rodziców co do wykonywania tej władzy w tym zakresie, w takim przypadku zezwolenia sądu opiekuńczego nie potrzeba. Jeśli ministerstwo potwierdzi nasze uwagi, proponowalibyśmy, aby zdanie drugie miało brzmienie: „Przedstawiciel ustawy osoby, która nie pozostaje pod władzą rodzicielską, wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby”. Innymi słowy, chcemy wyłączyć małoletnich pod władzą rodzicielską z wymogu uzyskiwania zezwolenia sądu opiekuńczego.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Jest to całkowicie logiczne. Opinia rządu?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Zgadzamy się z tą poprawką.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Poprawka przyjęta. Czy ktoś z państwa wnosi uwagi odnośnie do poprawki zgłoszonej przez Biuro Legislacyjne? Nie słyszę. Zmiana nr 10 wraz ze zmianą zaproponowaną przez Biuro Legislacyjne. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 11. Czy ktoś wnosi uwagi? Biuro Legislacyjne.

Legislator Robert Durlik:

W art. 41 w ust. 3, tam gdzie wymieniony jest katalog osób, które mogą wnioskować o zwolnienie umieszczonego w domu pomocy społecznej z tego domu, pojawia się spójnik „oraz”. Wydaje nam się, że właściwszym byłby spójnik „lub”, który wskazywałby, że z takim wnioskiem może wystąpić każda ze wskazanych alternatywnie w tym przepisie osób. Spójnik „oraz” może sugerować, że w każdej sytuacji konieczny jest również wniosek kierownika domu pomocy społecznej. To chyba niezamierzone. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

To również logiczne. Rząd?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Przyjmujemy tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy ktoś wnosi uwagi odnośnie do poprawki Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Zmiana nr 11 wraz z korektą Biura Legislacyjnego. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Zmiana przyjęta.

Zmiana nr 12. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 13. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 14. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 15. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Biuro Legislacyjne.

Legislator Robert Durlik:

Nasza poprawka w zmianie nr 15 ma charakter legislacyjny. Zaproponowali państwo, aby nową jednostkę oznaczyć jako ust. 1¹. Jest to niewłaściwa praktyka legislacyjna, należy unikać indeksów. Powinien być to ustęp oznaczony literą. Proponujemy, aby był to nowy ust. 5. Proponujemy przeniesienie treści do nowego ust. 5.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Rząd?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Zgadzamy się.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy ktoś wnosi uwagi do poprawki Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Przyjęta. Zmiana nr 15 wraz z uwagami Biura Legislacyjnego. Nie słyszę sprzeciwu. Została przyjęta.

Zmiana nr 16. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana nr 17. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Cały art. 1. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęty.
Artykuł 2, zmiana pierwsza. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana druga. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana trzecia. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana czwarta. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana piąta. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana szósta. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana siódma. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana ósma. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana dziewiąta. Biuro Legislacyjne.

Legislator Robert Durlik:

W zmianie dziewiątej, w poprawce dotyczącej art. 25a ust. 1 pkt 10 proponujemy skreślić wyraz „rodzaju”. Wśród danych, których się oczekuje, jest „rodzaj miejsca pracy lub nauki”. Wydaje się, że to pojęcie jest niezbyt precyzyjne. Nie wiadomo, czym jest „rodzaj miejsca pracy lub nauki”. Lepiej, aby przepis stanowił „miejsca pracy lub nauki”. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Rząd?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Przyjmujemy.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Ktoś wnosi uwagi do poprawki Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Zmiana dziewiąta wraz z poprawką Biura Legislacyjnego. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęta.

Zmiana nr 10. Sprzeciwu nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 11. Biuro Legislacyjne.

Legislator Robert Durlik:

Po zmianie nr 10 proponujemy dodać zmianę 10a. Jest ona uwzględniona w naszej poprawce nr 5, wraz ze zmianami w zmianach nr 11 i 15. Treścią tych poprawek jest wprowadzenie w ustawie jednolitego nazewnictwa tak, aby wyraz „kurator” w ustawie jednolicie zastąpiony był wyrazami „kurator sądowy”. Proponujemy przyjęcie tej zmiany w drodze głosowania, gdyż dodajemy nową zmianę, z konsekwencjami. Jeśli państwo akceptują tę poprawkę, prosimy o przyjęcie.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Rząd?

Podsekretarz w MZ Zbigniew Król:

Akceptujemy.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czyli powstaje zmiana 10a. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 11. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 12. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 13. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 14. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 15. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 16. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 17. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Jest. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Robert Durlik:

W zmianie nr 17 proponujemy poprawki do art. 36 i art. 37. Są to poprawki zawarte w naszej propozycji nr 6. Mają charakter redakcyjny i doprecyzowujący. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Rząd?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Zgadzamy się.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy ktoś wnosi uwagi odnośnie do poprawki Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Przyjęta.
Zmiana nr 17 wraz z poprawkami Biura Legislacyjnego. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęta.

Zmiana nr 18. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 19. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 20. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Zmiana nr 21. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie słyszę. Przyjęta.

Cały art. 2. Sprzeciwu nie słyszę. Przyjęty.

Artykuł 3. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 4. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 5. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 6. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 7. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 8. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 9. Jest. Biuro Legislacyjne.

Legislator Robert Durlik:

W poprawce do art. 9 proponujemy skreślenie wyrazów „w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Odnosi się to do art. 30b ustawy zmienianej w art. 1. To jest nowy artykuł i nie ma nadawanego brzmienia *per se*, gdyż jest dodawany w tej ustawie. Wydaje nam się, że jest to określenie zbędne.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Rząd?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Przyjmujemy tę uwagę.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy ktoś ma uwagi odnośnie do poprawki Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Artykuł 9 ze zmianą Biura Legislacyjnego. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 10. Biuro.

Legislator Robert Durlik:

Nasza ostatnia poprawka do art. 10 ma charakter legislacyjny. Chodzi o to, aby wyodrębnić w tym przepisie podtrzymującym upoważnienie zawarte w art. 22 ust. 3. Dochodzi tam do tzw. zmiany pośredniej, więc wymagana jest nieco inna redakcja przepisu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Rząd?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Zgadzamy się.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy ktoś ma uwagi odnośnie do poprawki Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Przyjęta.

Artykuł 10 ze zmianą Biura Legislacyjnego. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 11. Nie słyszę sprzeciwu. Przyjęty.

Artykuł 12. Nie słyszę sprzeciwu. Jest sprzeciw Biura Legislacyjnego.

Legislator Robert Durlik:

To nie jest sprzeciw, ale chcielibyśmy prosić o upoważnienie redakcyjne, ogólne, do zmian.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Poprawka redakcyjna?

Legislator Robert Durlik:

Prosimy o ogólne upoważnienie, jakiego udzielają nam państwo zazwyczaj, do adjustacji redakcyjnej.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Nikt nie wnosi sprzeciwu, aby nanieśli państwo poprawki redakcyjne.

Artykuł 12 przyjęty.

Całość ustawy. Nie słyszę sprzeciwu. Ustawa przyjęta.

Musimy wyznaczyć posła sprawozdawcę. Kto nim będzie? Mógłby być to poseł Latos. Czy się zgadza? Tak. Czy ktoś wnosi sprzeciw? Nie. Poseł Latos zostaje sprawozdawcą tej ustawy.

Przystępujemy do punktu drugiego. Rozpoczynamy pierwsze czytanie ustawy, której wnioskodawcą jest pan poseł Ruciński. Proszę o przygotowanie kart do głosowania, bo tu będą sprzeciwy. Głosujemy przy pomocy kart. Proszę o włożenie ich do maszyny liczącej. Wszystko działa, wystarczy odwrócić kartę.

Oddaję głos panu posłowi Rucińskiemu. Bardzo proszę.

Poseł Marek Ruciński (N):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni goście, Wysoka Komisjo, mam przyjemność przedstawienia państwu projektu ustawy z druku nr 1631 o zmianie ustawy o prawach pacjenta oraz Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry. Krótko chciałem ją uzasadnić. Proponowana zmiana w przedłożonym projekcie nowelizacji zmierza w swoim założeniu do wyjścia naprzeciw konieczności zapewnienia realnego dostępu do usług medycznych w zakresie zdrowia intymnego osób małoletnich po 15. roku życia. Jako projektodawcy, zgodnie z apelami Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, Rzecznika Praw Dziecka oraz krajowego konsultanta w dziedzinie ginekologii i położnictwa stoimy na stanowisku, że obowiązkiem państwa polskiego jest zapewnienie dostępności właściwych usług medycznych osobom będącym zgodnie z prawem w wieku potencjalnie rozpoczętej aktywności seksualnej. Niezależnie od wieku, choroby układu rozrodczego negatywnie wpływają na ogólny stan zdrowia. Co więcej, brak dostępności usług ginekologicznych i wenerologicznych dla osób niepełnoletnich, które mogą być również na nie narażone, wpływa negatywnie na ich dalsze dorosłe życie.

Jak podnosili uczestnicy debaty publicznej, w tym zwłaszcza wyżej wymienione organy, skutkami takiego braku swobodnego dostępu do świadczeń ginekologicznych są np. liczne przypadki przenoszonych i nieleczonych zakażeń grzybiczych i bakteryjnych, co może mieć wpływ na zdrowie reprodukcyjne przyszłych ojców i matek. Chciałbym zwrócić uwagę, że według statystyk stany późnego wieku dziecięcego, wieku przed ukończeniem 18. roku życia, stany zapalne w obrębie cewki moczowej, najądrzu jądra, przydatków i pochwy mogą być przyczynami późniejszej niepłodności. Dlatego chciałem państwa prosić o ponadpolityczne i ideologiczne zapoznanie się z tym, przemyślenie i akceptację. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Otwieram dyskusję. Kto z państwa chce zabrać głos? Ja się zgłaszam. Zgadzam się. To koniec mojego głosu. Czy ktoś jeszcze? Pan poseł Latos.

Poseł Tomasz Latos (PiS):

Panie przewodniczący, zgodnie z panującym obyczajem parlamentarnym chciałbym zapytać o stanowisko rządu w tej sprawie, podobnie Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Bardzo proszę rząd i Biuro Legislacyjne o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Stanowisko rządu odnośnie do tej ustawy jest negatywne. Przeczytam w punktach dlaczego. Upoważnienie...

Poseł Tomasz Latos (PiS):

Panie ministrze, mam jedną prośbę. Oprócz państwa stanowiska proszę o przedstawienie aktualnej sytuacji prawnej, aby posłowie mogli ją poznać.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Mam jeszcze jedno pytanie: To stanowisko rządu czy ministerstwa?

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Rządu.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MZ Zbigniew Król:

Ten projekt regulacji zakłada wprowadzenie samodzielnej zgody małoletniego, który ukończył 15. rok życia, na udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii i wenerologii. Jest to możliwe obecnie jedynie po nabyciu pełnoletności, czyli po ukończeniu 18. roku życia. Z tego powodu mamy wątpliwości.

Po pierwsze, uzależnienie tego od określonych specjalności – jak ginekologia czy wenerologia – powoduje, że osoba 15-letnia może takie świadczenia realizować w oparciu o samodzielną zgodę, ale świadczenia stomatologiczne czy opiekę pediatryczną już nie. Nie ma równości w tym podejściu.

Ponadto proponowane zmiany mogą rodzić niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia małoletnich ze względu na większe ryzyko niewłaściwej oceny kompetencji faktycznych do wyrażenia zgody lub odmowy wyrażenia zgody na świadczenie zdrowotne. Zarówno udzielenie, jak i odmowa są szczególnie istotne w zakresie schorzeń, o których pan poseł był uprzejmy wspomnieć. Obniżenie wieku musiałoby być połączone z obowiązkiem zwiększonej kontroli przez osoby udzielające świadczeń zdrowotnych czy pacjent posiada odpowiednie kompetencje faktyczne do złożenia wniosku o świadczenia. W projekcie brak rozwiązań prawno-organizacyjnych.

Ostatecznie wprowadzenie zmiany spowoduje brak spójności z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Rodzice co do zasady są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Mają prawo i obowiązek kierować dzieckiem. Ze sprawą wychowania wiąże się ściśle kierowanie dzieckiem, przez które należy rozumieć decydowanie w sprawach dziecka określonych jako istotne. Zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego osobom małoletnim nie przysługuje zdolność do czynności prawnych lub przysługuje w ograniczonym zakresie, jak zawieranie umów powszechnie zawieranych w drobnych sprawach.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Bardzo dziękuję. Jednym słowem stanowisko rządu jest negatywne. Biuro Legislacyjne?

Legislator Aleksandra Wolna-Bek:

Szanowni państwo, Biuro Legislacyjne pragnie zwrócić uwagę, że mają państwo przedstawiony tekst projektu, który zawiera autopoprawkę. Zgodnie z art. 36 ust. 1a tekst autopoprawki jest wprowadzany do projektu bez konieczności głosowania. Dlatego ten materiał, który państwo jako Komisja otrzymali, zawiera już tekst autopoprawki.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Dziękuję. Pan poseł Ruciński.

Poseł Marek Ruciński (N):

Jeśli wolno mi odnieść się do wypowiedzi pana ministra, chciałem zauważyć, że wyznaczenie tych dwóch specjalności – ginekologii i wenerologii – jest właściwe. Te dwie specjalności nie wymagają skierowania od lekarza rodzinnego czy innego.

Poseł Bernadeta Krynicka (PiS):

Do dentysty czy dermatologa też nie jest potrzebne.

Poseł Marek Ruciński (N):

Moja druga uwaga – to opinia Rzecznika Praw Dziecka: „Realia życia współczesnej młodzieży nie przystają do obowiązujących regulacji prawnych dotyczących dostępu do świadczeń ginekologicznych”. Tak wygląda rzeczywistość. Dość często młody człowiek, mając kłopoty, ewidentne objawy stanu zapalnego, nie rozumiejąc tego, nie zgłasza się do rodziców, korzysta z Internetu, informacji od kolegi lub koleżanki. Stany przewlekłe kończą się niepłodnością. Nie ma się to nijak do państwa zastrzeżeń do metody in vitro. Tą ustawą, tym projektem nowelizacji możemy w sposób radykalny zmniejszyć

niepłodność nabytą z powodu zakażeń we wczesnym wieku rozrodczym. Poza tym współżycie z osobą powyżej 15. roku życia jest niekaralne. W związku z tym osoba powyżej 15. roku życia, która ma wątpliwości, powinna mieć prawo zgłoszenia się do lekarza ginekologa. Proszę tego nie porównywać ze stomatologią, bo nie rozumieją państwo, o jaki problem tu chodzi. Jest to wtórna, nabyta niepłodność, która wśród wielu Polaków ogranicza możliwość posiadania własnego dziecka.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Pani poseł.

Poseł Bernadeta Krynicka (PiS):

Panie pośle Ruciński, niestety nie mogę poprzeć tego projektu ustawy i nie zgadzam się z pana zdaniem. W ten sposób zabieramy pewne prawa rodzicom, prawa kontroli nad dzieckiem. Proszę mi wierzyć, w normalnej rodzinie, gdzie są zdrowe relacje, dzieci mówią rodzicom o swoich problemach ginekologiczno-położniczych. Myślę, że nie ma potrzeby przyjmować takiej ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Pani poseł.

Poseł Alicja Kaczorowska (PiS):

Również nie zgadzam się z tą ustawą. Jaka jest pewność, że dziecko, które zgłosi się do lekarza, zastosuje się do jego zaleceń i podda się ordynacji środków leczniczych? Jeśli dziecko pójdzie z rodzicem, jego kontrola zapewnia, że leczenie będzie prowadzone.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Pan poseł Ruciński.

Poseł Marek Ruciński (N):

Najpierw odpowiem na pierwszą negatywną ocenę. Niestety nie wszystkie środowiska są tak zdrowe, jak pani mówi. Obawiam się, że pozbawimy, nie przyjmując tego projektu, możliwości skorzystania z pomocy wielu młodych ludzi. Jeśli chodzi o drugą uwagę, mimo wszystko nie zawsze można... Może na tym poprzestaną. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Też mi się tak wydaje. Dziękuję bardzo. Pan poseł Hok.

Poseł Marek Hok (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jestem lekarzem ginekologiem-położnikiem. Uważam, że projekt tej ustawy jest zasadny. Zdarzają się historie w wieku dorosłym, gdy zaniechane leczenie stanów zapalnych spowodowało nieodwracalne kłopoty z płodnością. Teraz tak bardzo leży nam na sercu demografia i przyrost naturalny. Myślę, że ta ustawa wpisuje się w ten program. Kłopotów młodych kobiet jest wiele. Czasem krępując się rodziców, nie zgłaszają tych dolegliwości, a nie mają prawa zgłosić się samodzielnie do lekarza. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Gądek.

Poseł Lidia Gądek (PO):

Szanowni państwo, dyskusja chwilami schodzi na tory niezwiązane z tematem. Myślę, że inicjatywa podjęta w tym zakresie jest bardzo cenna i bardzo celna. Szanowni państwo, mamy bardzo wiele przykładów na to, że rodzice niestety nie zawsze są na tyle światli i dobrze wykształceni, że potrafią zadbać o swoje nastolatki. Wynika to z bardzo różnych powodów. Nie jest to miejsce, aby o tym dyskutować. Zdecydowanie, aby umożliwić dbałość o własne zdrowie świadomym nastolatkom, należy tę ustawę przeprocedować. Chcemy pomóc młodym ludziom. To już nie są dzieci. Obecnie inaczej przebiega dojrzewanie niż np. 60 lat temu.

Nawiązano tu do stomatologii. Skoro rząd chce zakupić dentobusy, które mają leczyć zęby polskich dzieci, a procedura leczenia zęba wymaga obecności rodzica i tu wam to nie przeszkadza, nie rozumiem, dlaczego nastolatkom – już nie dzieciom – nie umożliwia

się uzyskania fachowej pomocy wtedy, gdy z różnych względów rodzinnych jest to mało możliwe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Jeszcze pani poseł Masłowska. Szanowni państwo, nie ma obowiązku zabierania głosu przez wszystkich.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Proszę państwa, po zapoznaniu się z tym projektem, opiniami, a także stanowiskiem ministra zdrowia, reprezentującym opinię rządu, po wysłuchaniu państwa argumentów pragnę złożyć wniosek o odrzucenie tego projektu w pierwszym czytaniu. Uważam, że jest niezwykle szkodliwy z tego względu, iż w obecnych przepisach prawa zarówno Kodeks rodzinny i opiekuńczy, jak i konstytucja dają prawo rodzicom do kształtowania poglądów, wartości, ochrony zdrowia, w tym ochrony zdrowia reprodukcyjnego. Przy ogromnym, często negatywnym wpływie środowiska rówieśniczego oraz treści przekazywanych przez Internet wyłączenie 15-letniego dziecka spod kontroli rodziców mocą ustawy jest nie do przyjęcia.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Przyjąłem pani wniosek. Dziękuję. Głos ma pani premier Kopacz. Bardzo proszę.

Poseł Ewa Kopacz (PO):

Panie przewodniczący, chciałam zgłosić wniosek przeciwny i uzasadnić go w kilku zdaniach. Nikt tym projektem ustawy – zwracam się do mojej przedmówczyni – nie odbiera rodzicom prawa opieki nad dziećmi. Pragnę przypomnieć, że żyjemy w XXI wieku, a nie w średniowieczu. W dobie Internetu. Chce pani zakazami zamknąć Internet lub uniemożliwić ludziom z niego korzystanie. Sądzi pani, że ta ustawa spowoduje, że dzieci będą się zachowywały gorzej niż wtedy, gdy Internetu nie było? To jest moim zdaniem paranoja.

Mówiła pani o dobie Internetu i treściach w nim zawartych. Chcę pani powiedzieć jedno. Skoro tak bardzo ubolewacie nad tym, że dzieci będą mogły pójść same do lekarza, dlaczego nie zadbać o to, aby było mniej dzieci, które wypadają z okien, są bite przez rodziców lub pozostawiane na śmietniku? Żyjemy w XXI wieku. Jeśli mamy dzieci przygotować do dorosłego życia – chcąc, nie chcąc – musimy przyjąć do wiadomości, że inicjacja seksualna nie jest wyłącznie po 18. roku życia. Nie mamy na to wpływu, niezależnie od tego, czy ta ustawa jest, czy jej nie ma. W związku z tym sprzyjała będzie świadomości, uczyła dzieci, dlaczego powinny iść do lekarza. Zapewni im ustawową możliwość skorzystania z porady. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Bardzo dziękuję. Chciałem zamknąć dyskusję. Zgłosiła się jeszcze pani poseł Chybicka.

Poseł Alicja Chybicka (PO):

Wypowiem się krótko. Chciałam powiedzieć, że to bardzo sensowna propozycja ustawy i naprawdę ją popieram. Nie rozumiem tych głosów sprzeciwu.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Nie słyszę kolejnych głosów w dyskusji. Zamykam pierwsze czytanie.

Przystępujemy do głosowania wniosku pani poseł Masłowskiej o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu. Kto z państwa jest za wnioskiem pani poseł Masłowskiej? (17) Kto jest przeciw? (11) Kto się wstrzymał? (0)

Komisja zarekomendowała odrzucenie tej ustawy w pierwszym czytaniu.

Kto będzie sprawozdawcą?

Poseł Tomasz Latos (PiS):

Proponuję, aby sprawozdawcą była pani poseł Masłowska.

Przewodniczący poseł Bartosz Arłukowicz (PO):

Czy pani poseł się zgadza? Tak. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Komisja przyjęła tę propozycję.

Zamykam posiedzenie Komisji.